

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1970-1971.

15 DECEMBER 1970

HERZIENING VAN DE GRONDWET.

Herziening van Titel III, Hoofdstuk IV, door invoeging van een artikel 108bis betreffende de beginselen die van toepassing zijn op de federaties van gemeenten en de grote agglomeraties.

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE GRONDWETSHERZIENING
UITGEBRACHT DOOR DE HEREN VERROKEN
EN BAUDSON.**

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor de Grondwetsherziening onderzocht op dinsdag 15 december artikel 108bis, zoals het door de Senaat werd gewijzigd.

a) Door de heer Perin werd ter zitting een amendement ingediend, ertoe strekkend in fine een nieuw lid toe te voegen, luidend als volgt :

« Geen enkele gemeente waarvan het grondgebied paalt aan dat van het geheel, bestaande uit de gemeenten van de Brusselse agglomeratie en de zes randgemeenten waarop de

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Acker.

A. — Leden : de heren Chabert, De Gryse, Duerinck, Lindemans, Meyers, Michel, Saint-Remy, Van Elslande, Verroken, Wigny. — de heren Boel, Brouhon, Collard (L.), Cudell, Denis, Mathys, Van Acker, Van Eynde. — de heren De Clercq, De Winter, Hannotte, Lefebvre (R.), Piron, N... — de heren Schiltz, Van der Elst. — de heer Perin.

B. — Plaatsvervangers : de heren Blanckaert, Charpentier, Peeters, Remacle, Vandamme. — de heren Baudson, Geldolf, Radoux, Van Hoorick. — de heren Defraigne, Delforge, Van Lidth de Jeude. — de heer Belmans. — de heer Outers.

Zie :

10 (B. Z. 1968) :

- N° 21/4° : Tekst gewijzigd door de Senaat.
- N° 21/5° en 6° : Amendementen.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1970-1971.

15 DÉCEMBRE 1970

REVISION DE LA CONSTITUTION.

Revision du Titre III, Chapitre IV, par l'insertion d'un article 108bis relatif aux principes régissant les fédérations de communes et les grandes agglomérations.

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE REVISION DE LA CONSTITUTION**

PAR MM. VERROKEN
ET BAUDSON.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission de Revision de la Constitution a examiné, le mardi 15 décembre, l'art. 108bis tel qu'il a été amendé par le Sénat.

a) M. Perin a déposé, au cours de la réunion, un amendement tendant à ajouter, in fine, un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Aucune commune dont le territoire jouxte le territoire de l'ensemble formé par les communes de l'agglomération bruxelloise et les six communes à régime spécial fixé par

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Van Acker.

A. — Membres : MM. Chabert, De Gryse, Duerinck, Lindemans, Meyers, Michel, Saint-Remy, Van Elslande, Verroken, Wigny. — MM. Boel, Brouhon, Collard (L.), Cudell, Denis, Mathys, Van Acker, Van Eynde. — MM. De Clercq, De Winter, Hannotte, Lefebvre (R.), Piron, N... — MM. Schiltz, Van der Elst. — M. Perin.

B. — Suppléants : MM. Blanckaert, Charpentier, Peeters, Remacle, Vandamme. — MM. Baudson, Geldolf, Radoux, Van Hoorick. — MM. Defraigne, Delforge, Van Lidth de Jeude. — M. Belmans. — M. Outers.

Voir :

10 (S. E. 1968) :

- N° 21/4° : Texte amendé par le Sénat.
- N° 21/5° et 6° : Amendements.

door de wet van 2 augustus 1963 bepaalde bijzondere regeling van toepassing is, kan in een federatie van gemeenten worden opgenomen zonder de toestemming van de gemeenteraad.

De Minister van Communautaire Betrekkingen meende dat de gemeenten geen beslissing kunnen nemen omtrent de vorming van de federatie.

Het amendement werd verworpen met 13 tegen 3 en 2 onthoudingen.

b) Door een ander lid werd gevraagd, dat de gemeenten zouden geraadpleegd worden omtrent de totstandkoming van de federaties en agglomeraties.

Het antwoord van de Minister terzake was bevestigend.

c) Een derde lid vroeg uitleg nopens het onderscheid tussen de draagwijdte van § 2 en die van § 3, meer bepaald waar er in de ene paragraaf sprake is van «problemen» en in de andere van «objecten».

De Minister wees erop dat de wetgever bij § 2 «verplicht» wordt een «overleg-orgaan» op te richten dat de agglomeraties en de periferische federaties overkoepelt; door § 3 wordt de «mogelijkheid geschapen interfederaties op te richten».

De bevoegdheid van het overlegorgaan wordt beperkt tot onderzoek van eventuele gemeenschappelijke technische problemen, d.w.z. met uitzondering van culturele, taal- en onderwijsproblemen. Het overlegorgaan verstrekt advies of een aanbeveling.

De eventuele interfederatie daarentegen kan echter beslissingen nemen omtrent die zaken die haar door de wet worden voorbehouden.

* * *

Verder wees de Minister van Communautaire Betrekkingen erop dat de Senaat inzake art. 108bis een vroegere beslissing van de Kamer had gewijzigd. Het betreft het schrappen van het door de Kamer gedane voorstel, waarbij de wetgever er grondwettelijk zou toe verplicht worden federaties op te richten over het gehele grondgebied van het Rijk. Deze grondwettelijke verplichting vervalt thans, wat nochtans de mogelijkheid niet uitsluit.

Een ander door de Senaat aangebrachte wijziging vloeit voort uit de samensmelting van het oorspronkelijke artikel 108quater met het vroegere artikel 108bis.

* * *

Volledigheidshalve dient nog vermeld, dat in fine van § 2 van de Nederlandse tekst een paar klaarblijkelijke drukfouten werden verbeterd. Zo werden de woorden «hun respectief bevoegd» vervangen door de woorden «hun respectievelijke bevoegdheid».

* * *

Het nieuwe artikel 108bis werd aangenomen met 16 stemmen tegen 2.

De Verslaggevers,

J. VERROKEN,
A. BAUDSON.

De Voorzitter,

A. VAN ACKER.

la loi du 2 août 1963, ne peut être intégrée dans une fédération de communes sans le consentement du conseil communal. »

Le Ministre des Relations communautaires a estimé que les communes n'ont aucun pouvoir de décision en ce qui concerne la formation de la fédération.

L'amendement a été rejeté par 13 voix contre 3 et 2 abstentions.

b) Un autre membre a demandé que les communes soient consultés au sujet de la création de fédérations et d'agglomérations.

La réponse du Ministre a été positive sur ce point.

c) Un troisième membre a demandé des explications concernant la distinction entre la portée du § 2 et celle du § 3, plus spécialement concernant le fait que l'un de ces paragraphes fait mention de «problèmes» et l'autre d'«objets».

Le Ministre fait observer qu'en vertu du § 2, le législateur est «obligé» de créer un «organe de concertation» coiffant les agglomérations et les fédérations périphériques; le § 3 crée la «possibilité d'organiser des interfédérations».

La compétence de l'organe de concertation est limitée à l'examen d'éventuels problèmes techniques communs, à l'exclusion des questions culturelles, linguistiques et d'enseignement. L'organe de concertation émet un avis ou fait une recommandation.

Par contre, l'interfédération éventuelle peut prendre des décisions sur les affaires qui lui sont réservées par la loi.

* * *

Le Ministre des Relations communautaires a souligné en outre qu'en ce qui concerne l'article 108bis, le Sénat a modifié une décision antérieure de la Chambre. Il s'agit de la suppression de la proposition de la Chambre visant à obliger constitutionnellement le législateur à créer des fédérations sur tout le territoire du Royaume. Cette obligation constitutionnelle ne subsiste plus, ce qui n'exclut pas, cependant, la possibilité.

Une autre modification apportée par le Sénat résulte de fusion du texte initial de l'article 108quater avec celui de l'ancien article 108bis.

* * *

Pour être complet, il y a lieu de mentionner encore la correction de quelques erreurs d'impression à la fin du § 2 du texte néerlandais. Ainsi les mots «hun respectief bevoegd» ont été remplacés par les mots : «hun respectievelijke bevoegdheid».

* * *

Le nouvel article 108bis a été adopté par 16 voix contre 2.

Les Rapporteurs,

J. VERROKEN,
A. BAUDSON.

Le Président,

A. VAN ACKER.